

Rookgedrag en seksuele problematiek

*aangepast naar RJ Opsomer, Clin Univ St-Luc, Brussel, UCL
Medi-Sfeer, februari 1999, nummer 92, pg. 32*

Virag onthulde 3 mechanismen via dewelke tabak en zijn afbraakproducten hun nefaste invloed op de erectiele functie kunnen doen gelden: de atheroomvorming in de penisarteriën, de vasoconstrictie van de intracaverneuze arteriolen, de contractie van de intracaverneuze gladde spiervezels. Nicotine werkt op vasculair en weefselniveau door het verstoren van de neuromusculaire mechanismen die de slapheid-erectie-cyclus reguleren: ze activeert de α -adrenerge receptoren, wat in een arteriële vaatvernauwing en op contractie van de intracaverneuze gladde spiervezels resulteert, ze activeert de cholinerge nicotine-receptoren, wat de contractie van de carvernen versterkt.

De atheroomvorming in de arteriewanden verkleint het kaliber van deze bloedvaten en verlaagt bijgevolg het bloeddebiet. Dat heeft een te langzame en ontoereikende vullin van de corpora cavernosa voor gevolg. In sommige gevallen zal de patiënt een peniszwelling waanemen, zonder dat die echter echt stijf wordt. In andere gevallen wordt de penis wel stijf, mar slechts even. Waak zal zich bovenop de organische vaatstoornis nog een psychologisch probleem 'enten', meer bepaald door faalangst.

Men vergeleek het effect van sigaretten met een hoog en met een laag nicotinegehalte op de vaatparameters en erectiele vermogens van 42 mannen tussen 18 en 44 jaar. Hieruit bleek dat de mannen die sigaretten met een hoog nicotinegehalte rookten en aan wie ertosche videoscènes getoond werden, slecht minieme veranderingen in penisdiameter vertoonden in vergelijking met rokers van sigaretten met een laag nicotinegehalte die aan dezelfde test werden onderworpen. Hij toontde aan dat sigaretten met een hoog nicotinegehalte een sterkere vasoconstrictie en tachycardie veroorzaken dan sigaretten met weinig nicotine.

De afbraakproducten van tabak verhogen de concentratie circulerende catecholaminen in het bloed. Deze overmaat aan catecholaminen leidt ook weer tot een gebrekkige relaxatie van de gladde spiervezels in de corpora cavernosa, met natuurlijk een onvoldoende vulling van deze zwellichamen als gevolg.

Besluit

Vreemd genoeg heeft het grote publiek geen weet van dat roken erectiestoornissen en fertiliteitsproblemen kan teweegbrengen. Nochtans zou er beduidend minder gerookt worden, als dit impotentierisico te berde gebracht zou worden in campagnes tegen het roken naar adolescenten en jonge volwassen toe, zoveel is zeker. Ook bij de vrouw zal tabak zijn nadelige invloed op de genitale functie laten gelden, met name door vermindering van de vaginale lubricatie. Men moet de patiënt(e) dus overtuigen om te stoppen met roken. De rookstop blijft evenwel een moeilijke taak voor tal van rokers wegens de dubbele afhankelijkheid, gedragsmatig en farmacologisch, ten overstaan van de sigaret. De arts kan zijn patiënten helpen om zich te ontdoen van hun gewoonte. De nicotinesubstitutie is een van de voorhanden zijnde middelen die gemakkelijk kunnen aangewend worden in het kader van een individuele aanpak van deze dubbele afhankelijkheid. Een adequate en doorgedreven psychologische ondersteuning zal de resultaten ten goede komen.